

Fingering for Double Bass : Part 1 *by Upright Mania*

ในการเล่น Double bass ทักษะในการกำหนดทางนิ้วของมือซ้าย (ในที่นี้ขอเรียกว่า Fingering) ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุด เพราะทักษะดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดความเที่ยงตรงของตัวโน้ต หรือในที่นี้ขอเรียกสั้น ๆ ว่า Intonation

นอกจากนี้ เป็นที่รู้กันดีอยู่แล้วว่า Double bass เป็นเครื่องดนตรีในตระกูลไวโอลิน ซึ่งไม่มี Fret ที่คอยกำหนด Intonation ให้ ดังนั้น Fingering จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนหัดเล่น Double bass ในขั้นต้นเลยทีเดียว

Fingering สำหรับ Double bass คือเป็นการวางนิ้วบน Fingerboard เพื่อคอยกำหนด Intonation ของเสียงที่ต้องการให้เกิดขึ้น หรือมีผู้เคยเปรียบเปรยให้ผมฟังว่า fingering ก็เปรียบเสมือนเราเอานิ้วของเราไปทำเป็น Fret แทน นั่นเอง

ปัจจุบัน เทคนิคในการเล่น Double bass พัฒนาไปมาก มีการคิดค้น Fingering ใหม่ ๆ หรือนำเทคนิคสำหรับเครื่องดนตรีอื่น ๆ เช่น Cello มาผสมให้เกิด Fingering รูปแบบใหม่ แต่ในเบื้องต้น ผมขอแนะนำรูปแบบ fingering ที่นิยมใช้โดยทั่วไป ซึ่งสามารถแบ่งได้ ดังนี้

1. F. Simandl Method : เป็นวิธีที่มีผู้นิยมใช้มากที่สุดวิธีหนึ่ง ตามวิธีนี้จะกำหนดรูปแบบ Fingering ที่เรียกว่า 1-2-4 (นิ้วชี้ = 1, นิ้วกลาง = 2, และนิ้วก้อย = 4) โดยในแต่ละ position จะกำหนดการใช้นิ้วเพียง 1-2-4 เท่านั้น และเมื่อเปลี่ยน Pitch note ก็จะต้องเปลี่ยน Position โดยการขยับมือซ้ายทั้งมือ หรือที่เรียกว่า Shift วิธีนี้มีข้อดีมากมาย คือ ทำให้ Intonation ไม่ผิดเพี้ยน ควบคุมได้ง่าย และเหมาะสำหรับผู้เริ่มต้น แต่ในขณะเดียวกันก็มีข้อเสียเรื่องความเร็ว (Velocity) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลาไล่ Scale ที่มี pitch เสียงห่างกันมาก ๆ

จากข้อด้อยดังกล่าว ทำให้มีผู้นำนวัตกรรมนี้ไปพัฒนาเป็น Fingering ในรูปแบบใหม่ ๆ เช่น Simandl Plus ของค่าย Dr. Morton เป็นต้น

2. Franke System : วิธีนี้อาจจะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Extended Fingering โดยมีรูปแบบ fingering : 1-2-3-4 (นิ้วชี้ = 1, นิ้วกลาง = 2, นิ้วนาง = 3, และนิ้วก้อย = 4) ซึ่งจะคล้ายกับการวางนิ้วของ Electric Bass ที่เรียกว่า one finger per one fret ข้อดีของวิธีนี้คือ ทำให้เกิดการ Shift น้อยลง Velocity ดีขึ้น แต่ข้อเสียก็คือ Intonation ที่มีความไม่แน่นอนมากขึ้น ยากต่อการควบคุม

3. Bille's method : เป็นวิธีที่มีต้นกำเนิดจาก Bille ซึ่งเป็นครูสอน Double bass ในอิตาลี โดยกำหนด fingering คือ 1-3-4 ซึ่งแตกต่างจากวิธีของ Simandl ที่เป็น 1-2-4 ไม่ค่อยนิยมใช้ในหมู่มือเบสทั่วไป เพราะนิ้วนางสำหรับ Double bass แล้วเป็นนิ้วที่มีความอ่อนแอ (weak) มากที่สุด อย่างไรก็ตาม หนังสือของ Bille ที่มีจำนวน 7 Parts นั้น ได้รับการยกย่องว่าเป็นตำราสอน Double bass ที่มีความเป็น Musical มากที่สุดเล่มหนึ่ง เพียงแต่ต้องมีการประยุกต์ Fingering กันใหม่ โดยนำ 1-2-4 มาแทน

ยังมีเรื่องของ Fingering อีกมากมายครับ บางครั้งอาจจะต้องแบ่งอธิบายกันในลักษณะของ Lower หรือ Upper (Thumb) position เลยทีเดียว หรือบางหัวข้อเป็นเรื่อง Advance ที่ยากต่อการอธิบายในหน้ากระดาษครับ ถ้าสนใจหรือมีข้อข้องใจในประเด็นเหล่านี้ลอง Mail มาถามหรือพูดคุยกันได้ครับที่ upright_mania@hotmail.com หรือ 01-629-9968